

Uvod u GIS

ZAVOD ZA GEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA / GEOLOGICAL SURVEY OF MONTENEGRO

Slobodan Radusinović, Božica Jovanović,
Ivana Radošević, Darko Božović

Prema: Stefano Furin

ŠTA JE GIS?

GIS je oznaka za :

Geografski

Informacioni

Sistem

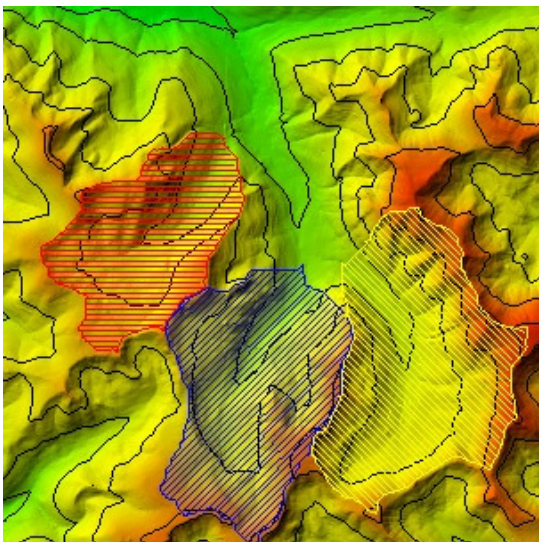
=> Kompjuterski sistem koji pomaže da se odgovori na pitanja o našoj planeti

GIS ULAZI: SA KOJIM TIPOVIMA PODATAKA GIS MOŽE DA RADI?

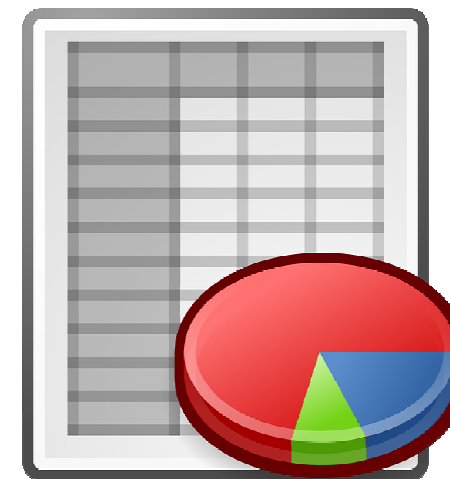
Slike (satelitske ili vazdušne,
ali i digitalne mape)

GPS podaci

Vektori (parametri, tačke, površine/područja)

Tabele sa podacima

GIS REZULTATI: ŠTA GIS MOŽE DA URADI ZA MENE?

Šta GIS može da uradi? Jednom riječju: **MAPE!**

Ali takođe...

- Da stavlja dodatne, interaktivne informacije na toj mapi
- Da daje odgovore o stvarima na mapi

• GIS nam može pomoći da planiramo upotrebu zemljišta, da modeliramo transport, da otkrijemo dostupnost resursa i da prepoznamo rizike i uticaje naših aktivnosti.

PA, ŠTA GIS MOŽE URADITI ZA PLANIRANJE RESURSA? (1/2)

- **Pomaže vam u prikupljanju i organizovanju informacija o**
- **Količini i kvalitetu resursa agregata**
(npr.gdje mogu naći visoko kvalitetan šljunak za beton?)
 - Glavna područja potrošnje
 - Lokacija legalnih i nelegalnih ekstraktivnih aktivnosti
(npr.da li ta aktivnost poštuje odobreni plan?)

PA, ŠTA GIS MOŽE URADITI ZA PLANIRANJE RESURSA? (2/2)

- Pomaže da identifikujete područja podesna za iskopavanje ili dobijete odobrenje za novo postrojenje za reciklažu
- *Npr. #1: evaluacijom svih mogućih barijera za iskopavanje (zaštita životne sredine, zaštita pejzaža, prioriteta upotrebe zemljišta, blizina područjima koja su izuzetno tražena...) traži preostala područja gdje se pijesak može iskopati.*
- *Npr. #2: kako bi se smanjili uticaji transporta – gdje je najbliže dostupno područje sposobno da zadovolji predviđenu potražnju za agregatima?*

KOLIKO TO KOŠTA?

Software: od nula do desetine hiljada eura

Trening: osnovni GIS je čak i za djecu! Složene baze podataka i IT infrastruktura zahtijevaju obučene tehničare.

Podaci: podaci na daljinsko očitavanje su besplatni, ali detaljna/česta ažuriranja mogu koštati, ponavljamo opet, čak i desetine hiljada eura.

Gdje početi ako nema budžeta?

- Besplatni GIS software (Qgis, Grass)
- Besplatni izvori podataka, digitalizuj svoje podatke, uvezi postojeće fajlove poput onih u excelu.
- Čitaj online izvore obuke

BESPLATNI GIS IZVORI: TUTORIJALI I KURSEVI

- Harward University - tutorial on GIS
<http://hcl.harvard.edu/libraries/maps/gis/tutorials.html>
- Tufts University - Introduction to Geographic Information Systems (GIS) for Urban and Environmental Analysis
<http://ocw.tufts.edu/Course/54>
- MIT - Spatial Database Management and Advanced Geographic Information Systems
<http://ocw.mit.edu/courses/urban-studies-and-planning/11-521-spatial-database-management-and-advanced-geographic-information-systems-spring-2003/>
- Penn State – Open Courses from the Geography Department with several for GIS
<http://open.ems.psu.edu/courseware>
- ESRI course on ArcGIS 10.1 – 10.2 (free course upon registration, ESRI develops commercial GIS solutions)
<http://training.esri.com/gateway/index.cfm?fa=catalog.webcoursedetail&courseid=2500>